

Dnro 7162/93/22

15.9.2022

Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Hallintovaliokunta perjantai 16.09.2022 / U 48/2022 vp / Asiantuntijapyyntö

Apulaistietosuojavaltuutetun asiantuntijalausunto koskien valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle U 48/2022 vp

Asia

Tietosuojavaltuutetun toimistolle on toimitettu kuulemispyyntö koskien asiaa: U 48/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen Euroopan parlamentin asetusten, neuvoston asetusten sekä Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen muuttamisesta viisumimenettelyn digitalisoimiseksi. Valtioneuvoston kirjelmässä U 48/2022 vp on esitelty ehdotuksen sisältöä ja valtioneuvoston kanta.

Komissio antoi 27.4.2022 ehdotuksen viisumimenettelyjen digitalisoinnista ja viisumi-hakemuskäytäntöjen sekä -prosessien yhdenmukaistamisesta (COM/2022/658 lopullinen). Edellä mainitun ehdotuksen tavoitteena on lisätä EU-alueen houkuttelevuutta kolmansista maista tulevien matkustajien näkökulmasta ja lisäksi tavoitellaan viisumihakuprosessin tehostamista ja kustannusten laskua niin jäsenmaiden kuin hakijoiden näkökulmasta. Ehdotuksen mukaan tavoitteena on hyödyntää teknologisen kehityksen tarjoamia uusia mahdollisuuksia. Ehdotuksesta käy myös ilmi, että luotavassa EU:n hakemusportaalissa on tarkoitus käsitellä biometrisinä tunnistetietoina hakijoiden sormenjälkiä ja kasvokuvia.

Asiantuntijalausunto

Apulaistietosuojavaltuutettuna kiitän mahdollisuudesta lausua asiassa erityisesti tietosuojan näkökulmasta.

Esitetyn viisumimenettelyn digitalisointia voidaan lähtökohtaisesti pitää kannatettavana ja oikein toteutettuna esitettyjen viisumimenettelyjen digitalisointi sekä käytäntöjen ja prosessien yhdenmukaistaminen todennäköisesti lisäävät tietoturvallisuutta ja edesauttavat myös rekisteröityjen oikeuksien sekä muiden tietosuojalainsäädännön vaatimusten toteutumista.

U-kirjeessä on kattavasti arvioitu ehdotettujen säädösten suhdetta perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin. Kirjelmässä todetulla tavalla valtioneuvosto pitää tärkeänä, että neuvotteluissa pyritään varmistamaan, että ehdotettava sääntely on kaikilta osin EU:n tietosuojasääntelyn mukainen ja siinä huomioidaan henkilötietojen käsittelyä koskevat yleiset periaatteet, kuten käyttötarkoitussidonnaisuus ja tietojen minimointivaatimus riittävällä tavalla. Yhdyn valtioneuvoston kantaan, että jatkovalmistelussa on tärkeää huolehtia, että asetuksessa varmistetaan tietosuojan ja tietoturvallisuuden toteutuminen digitaalisessa viisumimenettelyssä ja siihen liittyvissä prosesseissa. Voisi olla perusteltua, että asetuksessa nimenomaisesti todettaisiin velvollisuus ottaa huomioon

EU:n yhteisen viisumihakemusalueen toteutuksessa tietoturvariskien hallinta sekä sisäänrakennetun ja oletusarvoisen tietosuojan toteutuminen. Tietoturvariskien hallinta, sekä sisäänrakennetun ja oletusarvoisten tietosuojan periaatteet on huomioitava myös hyödynnettäessä ulkopuolisia palveluntarjoajia henkilötietojen käsittelyssä.

Erityisesti kiinnitän huomiota yhtenevästi valiokunnan kanssa siihen, että digitaalisessa viisumimenettelyssä tapahtuvan biometrinen tietojen käsittely on tarpeen rajata vain välttämättömään käsittelyyn. Biometrinen tietojen käsittelyä koskevien säädösten on oltava täsmällisiä ja tarkkarajaisia.

Kirjelmässä kerrotulla tavalla arkaluonteiset henkilötiedot ehdotetaan säilytettävän jatkossakin kansallisissa viisumijärjestelmissä. Yhdyn näkemykseen, että hakemusten ja niihin liittyvien erityisiin henkilötietoihin (arkaluonteiset henkilötiedot) kuuluvien tietojen hajautettu säilyttäminen todennäköisesti pienentäisi ainakin tiettyjä turvallisuus- tietosuojariskejä.

Apulaistietosuojavaltuutettu

Annina Hautala

Jakelu

Hallintovaliokunta